

„ВЕТРЕНАТА МЕЛНИЦА ” - ЕЛИН ПЕЛИН

(анализ)

„Ветрената мелница” е от този тип разкази, в които писателят, без да идеализира социалната действителност, се съсредоточава върху опоетизиране на нравствените добродетели на българския селянин с непомръкнало чувство за красота, жажда за любов и радост от живота.

Сюжетният център на разказа е ветрената мелница. С мелницата по един или друг начин са свързани всички картини и сцени - сушата, дружбата между дядо Корчан и Дъбака, народното веселие, ръченицата. Тя

говори много за своите строители, за странностите им, или за тяхната романтична природа, за вечния им оптимизъм.

Разказът е построен ретроспективно, започвайки с подробно описание на изоставената преди години от Лазар ветрена мелница. Сюжетното развитие започва с панорамна пейзажна експозиция. Тук са набелязани и първите бегли щрихи на главния герой - Лазар Дъбака, споменава се за майсторската му ръка, за шеговития му и мечтателен характер. За да заинтригува читателя, писателят задържа сюжетното развитие с втора природна картина - картината на сушата. Но докато в други разкази сушата е разгледана като природно бедствие, тук е само повод за строителните начинания на мечтателите - дядо Корчан и Дъбака. Техният разговор за сушата и натъжените от нея селски сърца е завръзката на разказа. Успоредно с нея писателят ни дава и портретна характеристика на двамата герои. Подчертаната хубост и ергенството на Лазар загатват, че разказът няма да се изчерпи само с невинните шеги между двамата приятели. Защото тук е и хубавата внучка на дядо Корчан - Христина. Символиката на името ѝ подсказва, че тя ще стане новата вяра на Лазар - тя ще бъде новият път, истина и живот за него. Името на героя също ни насочва към библейски смисли - Лазар е изведеният от смъртта и призованият от Исус за нов живот. Дяволитата и весела Христина знае, че улегналият вече Дъбак се отнася към нея като към малко дете, като към обичливата внучка на дядо Корчан, затова търси начин да привлече вниманието му. Кулминационният момент в развитието на разказа е съсредоточен в две форми на народната култура - облогът и надиграването. Описанието на ръченицата е възторжена възхвала на народното танцово изкуство, в което са възплътени жизнерадостният дух и буйният темперамент на народа. Краят на творбата е очакван, естествен. Въпреки своята самонадеяност Христина е победена и с чувство на радост и свян се отправя към дома на Дъбака.

Във „Ветрената мелница” Елин Пелин рисува интересни и горди натури - Христина, Дъбака, дядо Корчан. Той ни запознава с външния им вид, разказва за миналото им, оставя ги с делата и думите си сами да доразкрият характерите си. Писателят използва езикови средства в духа на фолклорната поетика: сравнения от рода на „подскача като елен”, „като гургулица”; постоянни фолклорни епитети като „лудо хоро”, „босилкови клепки”, „бяла шийка”.